

7. Φωτογράφιση

Εισαγωγικά Στοιχεία

Η φωτογράφιση διευκολύνει την αποτύπωση καταστάσεων της εκπαιδευτικής πραγματικότητας με την καταγραφή στιγμών οι οποίες, παρ' ότι μπορούν να παρατηρηθούν, είναι φευγαλέες και μπορούν να χαθούν πολύ πιο εύκολα από τη λεκτική επικοινωνία. Στο πλαίσιο της σχολικής αξιολογικής έρευνας, μπορεί να αποβεί χρήσιμη στον εκπαιδευτικό με ποικίλους τρόπους. Μεταξύ άλλων:

- συμπληρώνει τις σημειώσεις παρατήρησης ή τη μαγνητοφώνηση μιας κατάστασης, επιτρέποντας την επαναφορά στη μνήμη μιας ολιστικής περιγραφής του «τι συνέβη και πού»
- υποβοηθά στη μελέτη μη λεκτικών στοιχείων των καταστάσεων και των συμβάντων
- μπορεί να αποτελέσει αφετηριακό σημείο για την διαμόρφωση του πλαισίου μιας έρευνας, δημιουργώντας εναύσματα για προβληματισμό και υποδεικνύοντας ερωτήματα που είναι σημαντικά να διερευνηθούν με άλλες μεθόδους στη συνέχεια
- μπορεί να λειτουργήσει απλώς ως υπενθύμιση συγκεκριμένων αποφάσεων ή εκπαιδευτικών επιτευγμάτων στο πλαίσιο της γενικότερης διαδικασίας ανάπτυξης του σχολείου (Altrichter et al 2001).

Για τους μαθητές, αποτελεί μια ευχάριστη δραστηριότητα, η οποία μπορεί να εμπυρώσει, να κινητοποιήσει και να συμβάλλει στη βελτίωση του σχολείου. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο της αυτοαξιολόγησης του σχολείου, η φωτογράφιση μπορεί να αναδειχθεί σε ένα ιδιαίτερα διαφωτιστικό εργαλείο όταν οι μαθητές σε ομάδες φωτογραφίζουν χώρους ή άτομα τους οποίους θεωρούν εξαιρετικά ευχάριστους και αντίστοιχα άλλους στους οποίους αποδίδουν αρνητικά χαρακτηριστικά (MacBeath 2005, Schratz 1997).

Βιβλιογραφικές Πηγές

Altrichter, H., Posch, P. & Somekh, B. (2001) *Οι εκπαιδευτικοί Ερευνούν το Έργο τους. Μια εισαγωγή στις Μεθόδους της Έρευνας Δράσης*, Δεληγιάννη, Μ. (μτφρ), Αθήνα, εκδόσεις Μεταίχμιο.

Elliot, J. (1991) *A practical guide to action research, action research for educational change*, Buckingham, Buckingham Press.

Harper, D. (2002) «Talking about pictures : A case for photo elicitation», *Visual Studies*, 17 (1), 13-26.

Kaplan, I. & Howes, A. (2004) «‘Seeing through different eyes’: exploring the value of participative research using images in schools», *Cambridge Journal of Education*, 34(2), 143-155.

MacBeath, J. (2005) *Self-evaluation: Models, Tools and Examples of Practice*, Nottingham, National College for School Leadership (NCSL).

Prosser, J. (1998) « The status of image-based research», Prosser, J. (ed) *Image-based research: A sourcebook for qualitative researchers* , London, Routledge Falmer.

Schatz, M. (1997) *Initiating change through self-evaluation: methodological implications for school development*, CIDREE Collaborative Project Self-Evaluation in School Development, Dundee, Scottish CCC.

Schatz, M. & Steiner-Loffler, U. (1998) «Pupils using photographs in school self-evaluation», Prosser, J. (ed) *Image-based research: A sourcebook for qualitative researchers* , London, Routledge Falmer.

Winston, B. (1998) «‘The camera never lies’: the partiality of photographic evidence», Prosser, J. (ed) *Image-based research: A sourcebook for qualitative researchers* , London, Routledge Falmer.

Εισαγωγικά Στοιχεία

1. Παράδειγμα αξιοποίησης φωτογραφίας³⁶

Για την ομάδα Αξιολόγησης

Work shop
(Έργαστήριο - ομάδες τριμελείς)

Θέμα: το σχολείο ως κοινωνικός χώρος
Μέθοδος: η Αξιολόγηση μέσα από τη φωτογράφιση
Βιβλιογραφία: Ζαν. Prosser (ε.α.)
Visual Images in Research
Falmer Press 1998

Οι μαθητές παίρνουν φωτογραφίες μέσα από
φωτογραφίες για τα πράγματα που κάθονται
ή ... που γίνονται στο σχολείο.
Είναι πιο χαρακτηριστικά τα κωμικοειδήματα.

- 1) Έχουμε μια καλή μηχανή (ή και δύο μαζί με
ζευγαριάζει φωτογραφίες)
- 2) Καταρτίζουμε η ομάδα των μαθητών
- 3) Ένας μαθητής τραβιέει φωτογραφίες, οι άλλοι
συμβουλεύουν - ή τραβάνε τη ωπλη-
τροφία - Άλλοι δίνουν οδηγίες πώς να τις αρχειοθετήσουν
ή μερικά ακόμα να τραβήξουν 10 φωτογραφίες
(5 για τα καλά του σχολείου τους και 5 για τα κα-
κά του σχολείου) - Μπορεί να βάλουν πρόσθετα
μέσα ή όχι.
- 4) Μετά φτιάχνουν ένα poster με τις φωτογραφίες.
Τις τοποθετούν όπως θέλουν και με τυποποιημένους
ή όχι.

Poster

Αναπτύξι σε επίπεδα μαθητών

³⁶ Από το Ευρωπαϊκό Πιλοτικό Πρόγραμμα «Εσωτερική Αξιολόγηση της σχολικής Μονάδας» - Παράδειγμα ερευνητικής αξιοποίησης της φωτογραφίας από σχολείο που συμμετείχε στο πρόγραμμα.

Τα Σχόλια που έγραψαν τα παιδιά βλέποντας τις φωτογραφίες με τα καλά και τα άσχημα του Σχοφίου είναι ποιητικά. Μίσα από τις απόψεις τους διακρίνεται και στη αίσθηση του μαζού και του κρύου ποδιών και των κοινωνικών σχέσεων που θέλουν να έχει το Σχολείο με τους γονείς τους. Πιστεύουν ότι πρέπει να επικοινωνήσουμε τα καλά και τα άσχημα είτε να διαρρεύσει δίπλα το Σχολείο τους να ασχοληθεί με τα καλά να είναι κοινωνικό, να κάνει ποδοσφαιρικές εκδηλώσεις και είναι πολύ ευχαριστημένα με όσα όσα γίνεται στο Σχολείο. Το σύστημα αναδιάρθρωσης των αιθουσών όπου τα παιδιά πηγαίνουν κάθε ώρα μαθήματος σε άλλες αίθουσες, τα παιδιά φέρνουν μακοποιημένα ενώ στο σύστημα των ντουζιερών δικαίτησαν και άλλα μόνιμα είπαν ότι είναι καλό, αλλά ότι τους φέρνει ή δίνει τους αίθουσες. Μίλησαν με μεγάλο ενδιαφέρον για τις Ποδοσφαιρικές Εκδηλώσεις και έμφρασαν την άποψη ότι όσα σφύριγμα είναι καλή οργάνωση και το μέγιστο φέρνουν πολύ ευχαριστημένα για τις σχέσεις του Σχοφίου με τους γονείς τους. Τους στενοχωρεί ο ότι μερικά παιδιά με τις ασυλίες και τις ασυλίες τους αφήνουν την καλή κενό του Σχοφίου. Δι. Θέτουν καθαρότητα μαριτζες και θραύση, ούτε βιολιόματα και βρωμόζοχα στον τοίχους. Σέβονται και αγαπούν τα ΓΡΑΦ. Τέλος για τις εκπαιδευτικές έμφρασεις είπαν πως μαθαίνουν εύκολα και πράγματα που δε μαθαίνουν από τους γονείς τους.